

การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรม ประกอบฉากนิทาน*

THE DEVELOPMENT OF SOCIAL SKILL OF EARLY CHILDHOOD BY USING MORAL FOLKTALES STORYTELLING PROPS

นุชจรินทร์ ธรรมสิทธิ์, Nootjarin Thammasit

วิไลวรรณ หมายดี, Wilaiwan Maidee

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Bachelor of Education (Early Childhood Education)

Faculty of Education Suan Dusit University

E-mail : wilaiwan_pan@dusit.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-4 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 1/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศลำปาง จำนวน 16 คน ด้วยวิธีการจับสลากใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรม และแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ได้แก่ การแบ่งปัน การช่วยเหลือ ความร่วมมือ และความเห็นอกเห็นใจ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แผนการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t - test แบบ Dependent Sample ผลการวิจัยที่ปรากฏพบว่า การเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.70 (S.D. = 0.02) และหลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 1.61 (S.D. = 0.05)

* Received 2 April 2020; Revised 17 May 2020; Accepted 19 May 2020

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะทางสังคม, นิทานคุณธรรมประกอบฉาก

Abstract

The main objectives of this research were 1) to study the level of social skills behavior of preschool children by using moral story activities with storytelling scenes and 2) to compare the social skills behaviors of preschool children before and after using the moral story activity with storytelling scenes. It was a quantitative research. The sample consisted of 16 preschool boys and girls between 3-4 years old, currently studying in Kindergarten 1/3, 2nd term of the academic year 2019, The Lampang La-orutis Demonstration School, consists of 16 people using. That used the experiment 8 weeks, 3 days per week, 1 time a day, 20 minutes per time, for a total of 24 times. The tools used in this study were moral story activity plan and social behaviors observation form of preschool children, such as sharing, helping, cooperation, and empathy. In this research, the One Group Pretest - Posttest Design was used in this research. The statistics used for data analysis were Dependent Sample t - test. The results showed that comparison of social skills of preschool children before organizing activities at the Department of Moral Activity with storytelling had average of 0.70 (S.D. = 0.02) and after the event was at 1.61 (S.D. = 0.05)

Keyword : Development of Social Skill, Moral Folktales Storytelling Props

บทนำ

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ของเด็กในช่วงวัยนี้ เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาว โดยวิสัยทัศน์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561, น. 3)

มนุษย์เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อการดำเนินชีวิต ช่วยเหลือพึ่งพากัน และกันมนุษย์ไม่สามารถอาศัยอยู่คนเดียวได้ เนื่องจากต้องการความช่วยเหลือจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง ตลอดจนต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมทั้งทางกาย จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพและทางธรรมชาติเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของอริสโตเติล นักปรัชญาชาวกรีก (ธรรมานุญ เฟิงทอง, 2563, ออนไลน์) ที่กล่าวไว้เมื่อ 322 ปีก่อนคริสต์ศักราชว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ทั้งนี้ มนุษย์จะมีชีวิตโดยอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า มีความเกี่ยวข้องกันและกันมีความสัมพันธ์กันในหมู่มวลสมาชิก สาเหตุที่มนุษย์มาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม เพราะมีความจำเป็นหลายด้าน เนื่องจากมีวัฒนธรรมประเพณี มีการสืบทายาทจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนี้ ยังมีความต้องการพัฒนาด้านความคิดค้นหทางเพื่อการอยู่รอดตลอดเวลา จึงเกิดการอาศัยและพึ่งพากันในการดำรงชีพ การสร้างที่อยู่อาศัย รวมไปถึงการสร้างเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการป้องกันภัยที่อาจเกิดจากธรรมชาติและการรุกรานของมนุษย์ด้วยกัน (อุทัย หิรัญโต, 2563, ออนไลน์) ดังนั้น มนุษย์จำเป็นต้องอาศัยอยู่ร่วมกันและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคนอื่น การที่มนุษย์อยู่ร่วมกันและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคนอื่น การที่มนุษย์อยู่ร่วมกัน จึงเรียกว่าสังคม ซึ่งกล่าวได้ว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตประเภทหนึ่งที่มีความแตกต่างจากสิ่งมีชีวิตโดยทั่วไป เนื่องจากมนุษย์รู้จักการรวมตัวเป็นกลุ่ม โดยระยะแรกได้รวมตัวกันอยู่อย่างง่าย ๆ แล้วจึงค่อยพัฒนาขึ้นมาจนกลายเป็นสังคม เป็นบ้านเมือง เป็นชุมชนดังเช่นปัจจุบัน

การพัฒนาทักษะทางสังคมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตามลำดับจากวัยเด็กสู่วัยรุ่น ซึ่งผู้เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญเพื่อเป็นรากฐานในการนำมาซึ่งการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขของมนุษย์ และหากเมื่อพูดถึงช่วงวัยรุ่นนั้น ถือเป็นช่วงที่จำเป็นอย่างยิ่งในการได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม เนื่องจาก เยาวชนเป็นวัยที่สำคัญในการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่วัยรุ่น

และวัยผู้ใหญ่ที่จะสามารถรับผิดชอบตนเองได้ เช่น เริ่มเรียนรู้ในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นการให้ความเป็นเพื่อนกับบุคคลอื่น เป็นต้น สังคมของเยาวชนจะเริ่มอยู่กับกลุ่มและกับเพื่อนวัยเดียวกัน เด็กจะเริ่มเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น เริ่มเรียนรู้มารยาททางสังคมและนิสัยเหมือนเด็กเล็ก ๆ จะเริ่มลดลง (อุไร สุมาริธรรม, 2563) ทั้งนี้ เมื่อก้าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมประสบการณ์ที่บ้านเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของเยาวชน เมื่อเด็กได้เจริญเติบโตมาจากครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น ความเป็นมิตร พ่อ แม่ ได้แสดงความรัก และยอมรับในตัวเยาวชน ก็จะทำให้เยาวชนมีพัฒนาการและบุคลิกภาพที่ดี นอกจากนี้ประสบการณ์ในโรงเรียนก็ยังเป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของเยาวชน กล่าวคือ ในโรงเรียนได้จัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมให้กับเยาวชน เช่น โรงเรียนจัดให้มีสนามเด็กเล่น ห้องสำหรับทำกิจกรรม กิจกรรมจิตสาธารณะ กิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมทักษะชีวิต กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมสร้างผู้นำและสภานักเรียน เป็นต้น จากข้อมูลของกรมสุขภาพจิต (2557) ระบุว่า ความเข้าใจในพัฒนาการตามช่วงวัย โดยเฉพาะวัยรุ่น หรือเยาวชน เป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และอารมณ์อย่างรวดเร็ว การพบปะผู้คนในสังคมของพวกเขาก็มีความเสี่ยงสูงที่จะขัดแย้งในการปฏิสัมพันธ์กันอันเกิดจากการขาดทักษะทางสังคม ประกอบกับผู้ปกครองมีบทบาทน้อยลงจากเดิม นอกจากนี้ เยาวชนเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งรวมไปถึงพัฒนาการทางด้านสังคมด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการตรวจสอบปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางสังคมอันเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราเข้าใจถึงพฤติกรรมทางจิตใจของเยาวชนได้ ซึ่งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับเยาวชนได้เป็นอย่างดี โดยโรงเรียนหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถเป็นผู้ช่วยให้เยาวชนมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางสังคมของเยาวชน เมื่อเติบโตขึ้นเยาวชนจะเรียนรู้เชื่อฟัง กฎ กติกา และทำตามระเบียบของสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคม จึงได้ระบุให้สถานศึกษาสอดแทรกการพัฒนาทักษะทางสังคมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม การสร้างทักษะการปฏิสัมพันธ์กันทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ทั้งนี้ กระบวนการที่จะพัฒนาทักษะทางสังคมให้แก่เยาวชนนั้น มีหลายกระบวนการ ทั้งกระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ซึ่งกระบวนการที่สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม เนื่องจากการใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นการสร้างความรู้ให้ตัวของเยาวชน และสร้างโอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในเชิงบวก ได้มีโอกาสรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายทั้งยังได้พัฒนาทักษะทางสังคมด้วย ดังที่ (บรรลุ ศิริพานิช, 2552, น. 133) กล่าวไว้ว่าในการเสริมสร้างทักษะทางสังคมสามารถทำได้หลายแนวทาง แต่ที่เป็นที่นิยม

คือ การจัดให้เด็กทำงานร่วมกันเป็น “กลุ่ม” เป็นวิธีการที่ต่ออย่างยิ่งที่จะช่วยให้เด็กมีทักษะทางสังคม เด็กหรือเยาวชนจะมีการเรียนรู้ การแก้ปัญหาจากการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการส่งเสริมทักษะทางสังคมของเยาวชน

สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงความเจริญทางด้านวัตถุที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้รูปแบบการดำรงชีวิตในปัจจุบันมุ่งแสวงหาความสุขบนพื้นฐานของวัตถุนิยมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง ทำให้ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุและด้านจิตใจ ส่งผลให้การดำเนินชีวิตแบบไทยดั้งเดิมที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทรและมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันจางหายไป สภาพสังคมเต็มไปด้วยการแข่งขัน การเอารอดเอาเปรียบ ต่างมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม (ชูรีรัตน์ สมร่าง, 2553, น. 2) ส่งผลให้เด็กปฐมวัยที่กำลังเติบโตขึ้นมานั้นมีทักษะในการเข้าสังคมถดถอยลง ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกิดขึ้นเพิ่มเป็นตามตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงใยทั้งต่อตัวเองและต่อสังคมในภาพรวม และสภาพวิถีชีวิตในสังคมไทยในยุคปัจจุบันที่เกิดภาวะความบกพร่องทางวัฒนธรรมที่ไม่สอดคล้องระหว่างวัฒนธรรมอันดีงามกับค่านิยมต่างชาติที่แฝงมาในรูปแบบสื่อต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้เด็กปฐมวัยขาดต้นแบบที่ดีในสังคม ผลกระทบดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าทักษะทางสังคมเป็นที่ไม่ควรมองข้าม จำเป็นต้องมีผู้ชี้แนะและให้คำแนะนำที่ถูกต้อง เพราะทักษะทางสังคมถือเป็นทักษะพื้นฐานและเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของเด็กปฐมวัยในอนาคต

การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานสำหรับอนาคต ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดวิจารณ์ ทักษะทางสังคม ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ปัญหา (Treffinger, 2007-2008:1) ดังแสดงไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ 80 ข้อ 3 ที่ว่า “รัฐต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม...” (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2550, น. 25 - 26) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง (ณัฐนิช สมะจิตร์, 2551, น. 2) เด็กควรได้รับการถ่ายทอดทัศนคติความเชื่อทางจิตใจ และสังคมตั้งแต่เล็กๆ อันจะเป็นผลสืบเนื่องต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กเมื่อเติบโตขึ้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551, น. 12) สอดคล้องกับ บลูม (Bloom, 1964,

p. 215) ที่กล่าวว่าควรให้ความสำคัญในการใช้ประสบการณ์ทางสังคมกับเด็กในช่วงปฐมวัย เพราะเด็กในวัยดังกล่าวมักมีปัญหาในการยอมรับจากเพื่อน และยังนำไปสู่ปัญหาการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งการพัฒนาทางสังคมของเด็กปฐมวัยควรมุ่งให้ได้รู้จักและคำนึงถึงผู้อื่น ซึ่งแนวทางสร้างและพัฒนาเด็กให้มีทักษะทางสังคม ต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย โดยมีแนวทางหลัก ได้แก่ การสร้างมิตรภาพ การเรียนรู้จักการเป็นผู้ให้มากกว่าที่จะเป็นผู้รับฝ่ายเดียว การสอนให้คิดถึงผู้อื่นโดยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา การทำงานเป็นทีม เป็นต้น ดังนั้น การที่พัฒนาเด็กปฐมวัยให้สมบูรณ์ต้องพัฒนาให้ครอบคลุมทุกด้านโดยเฉพาะทักษะทางสังคม ต้องปลูกฝังให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมๆ กัน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เด็กปฐมวัยวัยเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจกัน ตลอดจนการช่วยเหลือแบ่งปัน พฤติกรรมเหล่านี้ส่งเสริมให้เด็กเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อสังคม และสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

นโยบายในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ที่มุ่งสร้างคนไทยยุคใหม่ ให้มีความรู้ความดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข นักเรียนพันธุ์ใหม่ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะที่เรียกว่า “ทักษะแห่งทศวรรษที่ 21” 3 ด้านได้แก่ ด้านทักษะชีวิตการทำงาน ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี (วิจารณ์ พานิช, 2555, น. 4) รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับคนจากวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่หลากหลายที่พร้อมก้าวสู่โลกแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมั่นใจ และเป็นไปตามปณิธานว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO ที่กล่าวว่า “เรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทั้งการดำเนินชีวิตในการเรียน ครอบครัว สังคมและการทำงาน” ดังนั้น การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยจึงมีความจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างรากฐานที่มั่นคงเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งนี้ ประเทศจะก้าวหน้าได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการวางรากฐานให้แก่บุคลากรในประเทศตั้งแต่ปฐมวัย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551, น. 12)

นิทานเป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษอาจเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่จริงก็ได้ ซึ่งจุดประสงค์สำคัญของนิทานนั้นจะมุ่งให้ผู้อื่นฟังได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน แต่ในขณะเดียวกัน นิทานก็จะทำหน้าที่สั่งสอนด้วยการแฝงข้อคิดต่างๆ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นคติสอนใจ ให้ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีปลูกฝังผู้ฟังเป็นคนดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สุมาลย์ พงษ์ไพบูลย์, 2552, น. 7) ที่กล่าวว่า นิทาน หมายถึง คำเล่าเรื่องไม่ว่าเป็นเรื่องประเภทใดแต่อยู่ที่ลักษณะการเล่าได้เองจากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนนักเรียนระดับประถมศึกษาได้เคยนำเอานิทานไปใช้ในการเรียนการสอนในเรื่องมารยาทไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมการแสดงออก อาทิ พูดจาไม่เราะ ไม่สวัสดีทักทายคุณครู และไม่รู้จักการแบ่งปัน ฯลฯ พบว่านิทานมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก

เป็นอย่างมาก จึงอาจกล่าวได้ว่า นิทานมีส่วนร่วมในการกล่อมเกลาพฤติกรรมของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมในด้านคุณธรรมจริยธรรมอันนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม ซึ่งในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยมักใช้นิทานคุณธรรมในการส่งเสริมจริยธรรมแก่เด็กปฐมวัย ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของเด็กในวัยนี้จะชอบฟังนิทานแล้วใช้จินตนาการสร้างเรื่องในขณะที่ฟังเรื่องราว และมีความสุขกับการฟังเรื่องเล่าที่มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน

นิทานเป็นสื่อที่มีความเหมาะสม ตรงกับความสนใจ และสามารถถ่ายทอดคุณธรรมให้ออกมาเป็นรูปธรรมได้ การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมในวัยนี้ยังอยู่ในระดับก่อนเกณฑ์ (Pre conventional Level) เด็กจะเข้าใจลักษณะของรูปธรรมมากกว่านามธรรม (Helen Bee, 1975, p. 299) นิทานจึงมีความเหมาะสม เพราะทำให้เด็กสามารถเข้าใจคุณธรรมชัดเจน นอกจากนี้นิทานยังสามารถใช้ปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ให้แก่เด็กได้อีกด้วย ดังเช่นในงานวิจัยที่พบว่านิทานสามารถพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น อิทธิพลในตัวเองจากในนิทานมีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ด้านความมีวินัยและความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย (สายทิพย์ บำบัดภัย, 2552, น. 95 - 97) และการจัดกิจกรรมการเล่านิทานทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการควบคุมอารมณ์ตนเองสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย และมีการใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน โดยมีขอบเขต ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 3 - 4 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์ฯ ลำปาง ทั้งหมด 3 ห้องเรียน จำนวน 91 คน

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-4 ปีกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 1/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ลำปาง จำนวน 16 คน โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน เป็นเนื้อหาที่อยู่ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับเด็กวัย 3-4 ปี เพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่กล่าวถึงด้านการแบ่งปัน ด้านการช่วยเหลือ ด้านความร่วมมือ และด้านความเห็นอกเห็นใจ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ด้านการแบ่งปัน ด้านการช่วยเหลือ ด้านความร่วมมือ และด้านความเห็นอกเห็นใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/ขั้นตอนการสร้างหรือพัฒนา

ในการวิจัยคั้งนี้มี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทานเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

3. นิทานคุณธรรมประกอบฉาก ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนที่สอดแทรกพฤติกรรมทางสังคมให้กับเด็กปฐมวัย เนื้อหานิทานเป็นลักษณะเล่าเรื่องที่ส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมให้กับ

เด็ก โดยดำเนินเรื่องไปตามเหตุการณ์ก่อนหลัง และมีตัวละครที่เป็นทั้งคน สัตว์ เทพเจ้า เป็นมนุษย์และอมมนุษย์ โดยฉากเป็นภาพจินตนาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องในนิทาน โดยใช้ถ้อยคำหรือบทสนทนาที่เข้าใจง่าย สนุกสนานชวนให้ติดตามและแฝงด้วยคุณธรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ และพัฒนาการด้านสังคมให้กับเด็ก

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมนิทานประกอบฉากนิทานคุณธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

1.1 ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (อายุ 3 - 4 ปี) พร้อมทั้งตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ในช่วงระดับก่อนประถมศึกษา

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการการเรียนรู้ที่บูรณาการนิทานคุณธรรมประกอบฉาก

1.4 ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 24 แผน รวม 8 สัปดาห์ โดยกำหนดจุดประสงค์เนื้อหาของการดำเนินกิจกรรม พร้อมทั้งสื่อการเรียนรู้และการประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมประกอบฉากกล่าวถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จัดไว้ให้เด็กในแต่ละวัน

1.4.2 จุดประสงค์ คือ เป็นผลสัมฤทธิ์ที่กล่าวถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมจนสามารถบรรลุเป้าหมายที่เตรียมไว้

1.4.3 ขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม คือส่วนที่กล่าวถึงการดำเนินกิจกรรม โดยแบ่งออกขั้นตอนออกเป็น 3 วัน วันละ 1 ขั้นตอน ดังนี้

วันจันทร์ : วันที่ 1 ขั้นเล่านิทานเพื่อส่งเสริมความพฤติกรรมทางสังคม ประกอบด้วย

ขั้นนำ การนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยการใช้สื่อของจริงหรือใช้ซาร์ทเพลงประกอบการสอน รูปภาพหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในนิทาน เพื่อการกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเตรียมพร้อมก่อนเริ่มดำเนินการ

ขั้นดำเนินการ การสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานและเป็นการเล่านิทานแบบ story telling ให้เด็กฟังเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมให้กับเด็กปฐมวัย

ขั้นสรุป สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงเหตุการณ์ในนิทานพร้อมให้เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานหน้าชั้นเรียน

วันอังคาร : วันที่ 2 ชั้นเรียงลำดับภาพจากนิทาน ประกอบด้วย

 ชั้นนำ สนทนาและทบทวนเนื้อหาในนิทานด้วยการใช้ ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์
 ในนิทาน หรือท่องคำคล้องจอง

 ชั้นดำเนินการ สาธิตขั้นตอนการเรียงลำดับภาพในนิทานคู่เป็นตัวอย่าง 1 รอบ
 พร้อมทั้งกล่าวถึงข้อตกลงร่วมกันในการเรียงลำดับภาพในนิทาน หลังจากนั้น แบ่งกลุ่มเด็ก
 ออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 - 4 คน ร่วมกันเรียงลำดับภาพจากนิทานที่ฟัง โดยเน้นให้เด็กมีพฤติกรรม
 ทางสังคม โดยส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมด้านการแบ่งปัน ด้านการช่วยเหลือ ด้านความร่วมมือ
 และด้านความเห็นอกเห็นใจ

 ชั้นสรุป ประเมินเด็กจากการสังเกตพฤติกรรมการเล่นขั้นตอนของนิทานและครู
 พูดคุยและเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมที่ปฏิบัติ หรือให้เด็กออกมาแนะนำเสนอ
 ผลงานของตนเอง ครูจดบันทึกและทำการประเมินจากการสังเกตเด็ก เพื่อเป็นการประเมิน
 พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดีของเด็กปฐมวัย

วันพุธ : วันที่ 3 ชั้นต่อยอดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

 ชั้นนำ การนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยเพลง นิทาน หรือสนทนาและพูดคุยวิธีเรียงลำดับ
 ภาพของนิทาน เพื่อทบทวนขั้นตอนการเรียงลำดับภาพจากนิทาน

 ชั้นดำเนินการ ครูสาธิตวิธีการทำสื่อศิลปะสร้างสรรค์ที่เกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน
 และให้เด็กแต่ละคนทำกิจกรรมศิลปะเพื่อเป็นการทบทวนเด็ก และแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่ม ๆ
 ละ 3 - 4 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรมศิลปะตามเนื้อหาที่เด็ก ๆ ร่วมกันทำในวันจันทร์
 และวันอังคาร โดยส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมทางสังคมที่เด็กได้ การแบ่งปัน ด้านการช่วยเหลือ
 ด้านความร่วมมือ และด้านความเห็นอกเห็นใจ

 ชั้นสรุป ประเมินเด็กจากการให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะเป็นรายบุคคลและวาดภาพ
 เป็นกลุ่ม พร้อมทั้งให้เด็ก ๆ ออกมาแนะนำเสนอผลงานของตนเอง ครูจดบันทึกและทำการประเมิน
 จากการสังเกตเด็ก

4) นำสื่อนิทานแต่ละเรื่องที่มีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยมาเขียนแผนการจัดการ
 เรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมประกอบฉากเพื่อส่งเสริมความเป็นพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก
 ปฐมวัย ซึ่งมีหลักการในการจัดกิจกรรมแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานคุณธรรมประกอบ
 ฉากจากง่ายไปหายาก

ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยหลังได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรม ประกอบฉากนิทานสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมนิทานประกอบฉากนิทานการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมคะแนนก่อนการใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.70 (S.D. = 0.02) หลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 1.61 (S.D. = 0.05)

สรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการ จัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน มีทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน

อภิปรายผล

การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรม ประกอบฉากนิทาน เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ พบว่าเด็กมีพัฒนาการทางสังคมที่สูงขึ้นที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทานเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กมีโอกาสลงมือกระทำ เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับกลุ่มเพื่อน ตามความคิดและเหตุการณ์จากเนื้อเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน มีจุดมุ่งหมายหลัก เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ เพียเจท์ (Piaget) ที่กล่าวถึงพื้นฐานของการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนต้องเน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Learning) และการเรียนรู้ดังกล่าว จะต้องจัดให้เด็กได้จัดกระทำกับวัตถุ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิดและเหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (พัชรี ผลโยธิน, 2543, น. 8) นักการศึกษากล่าว สรุปได้ว่า พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย จะมีการพัฒนาจนเกิดการเรียนรู้ได้ ก็ต่อเมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งกับเด็ก และผู้ใหญ่ และสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนั้น เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก เพื่อสร้างการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ทั้งนี้เพราะพัฒนาการทางสังคมของเด็กวัย 3 - 6 ปี เป็นวัยที่เด็กเริ่มสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง สามารถแสดงความรู้สึก และพฤติกรรมที่เหมาะสมในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ สามารถพัฒนาความร่วมมือ และการเรียนรู้ในการเข้าสังคม ดังนั้น พฤติกรรมทางสังคมที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้เด็กได้เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น คือ การได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งชี้ให้เห็นถึง

สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา (Bandura) ที่ว่า การเรียนรู้ทางสังคมเกิดจากการได้เห็น การกระทำอันเป็นตัวอย่างจากบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้องกับเด็ก (สิริมา ภิโญอนันตพงษ์, 2550, น. 65) ซึ่งพฤติกรรมของมนุษย์เราส่วนมากเป็นการเรียนรู้จากการสังเกต การเลียนแบบจากตัวแบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วารภรณ์ ปานทอง, 2548, น. 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นนิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติ ในแต่ละช่วงสัปดาห์มีพฤติกรรมทางสังคม โดยเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางเพิ่มขึ้นตลอด ตั้งแต่ช่วงสัปดาห์ที่ 2 ถึงสัปดาห์ที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

การจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน เป็นการจัดกิจกรรมโดยการแตงนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคม ในด้านความร่วมมือ การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และความเห็นอกเห็นใจ นิทานจึงมีบทบาทในพัฒนาเด็กด้านลักษณะทางสังคมที่พึงประสงค์ด้วยการเสนอแนวทางได้ซึมซับรับรู้ตั้งแต่ยังเด็ก และได้เรียนรู้ถึงลักษณะชีวิตที่ดีผ่านนิทานที่มีเนื้อหา และบรรยากาศของความปรารถนา ที่จะเห็นเด็กเป็นคนที่ มีพฤติกรรมตามกฎเกณฑ์ของสังคม การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน ด้านความร่วมมือ การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และความเห็นอกเห็นใจ พบว่า เด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์คะแนนรวมทั้งหมด

จากการวิจัยพบว่าหลังได้รับการจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน มีทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน โดยภาพรวมคะแนนก่อนการใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.70 (S.D. = 0.02) หลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 1.61 (S.D. = 0.05) ซึ่งอยู่ในระดับสูงมากที่เป็นเช่นนี้ เพราะกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทานเป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับความร่วมมือ การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และความเห็นอกเห็นใจ โดยการร่วมกันทำกิจกรรมต่อยอดจากการฟังกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมในด้านต่าง ๆ จึงทำให้สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ (สิริมา ภิโญอนันตพงษ์, 2538) ได้กล่าวว่าการพัฒนาเด็กในด้านสังคม อาจทำได้โดยกาให้เด็กได้มีสิทธิเลือกทำกิจกรรม มีอิสระ ได้รับการกระตุ้น และมีความถี่ในการกระทำ ซึ่งกรอลัน (Gronlund. 1959 : p. 232) กล่าวว่า กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อน ได้แก่

ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน การช่วยเหลือ และปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน เด็กจะได้สร้างการเรียนรู้ บทบาทของตนเอง ว่าควรปฏิบัติอย่างไร ซึ่งทำให้เด็กมีประสบการณ์ด้านสังคมเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่สูงขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน สามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้ โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยสามารถศึกษา และเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน เป็นวิธีการที่จะช่วยให้จัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับช่วงอายุของเด็ก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทานต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ และเน้นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็ก

1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ควรสอดคล้องกับพฤติกรรมเด็ก และคำนึงถึงการพัฒนาพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยให้มากที่สุด

1.3 ในเรื่องกาลเวลา การจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน ต้องคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ เวลาสามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการของเด็กได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

2.1 ควรศึกษาเทคนิคและรูปแบบการเล่านิทานประกอบฉากนิทาน ที่ส่งเสริมทักษะด้านอื่นๆ เช่น ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการกล้าแสดงออก

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการเล่านิทานประกอบฉากนิทาน ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 ในการพัฒนาทักษะทางสังคม ควรใช้กิจกรรมอื่นที่นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมนิทานคุณธรรม ประกอบฉากนิทาน เช่น การเล่นเกมแบบไทย เกมส่กกลางแจ้ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). “หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมสุขภาพจิต. สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์.เรียกใช้เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2563 จาก <http://www.smartteen.net>.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). “ทักษะทางสังคมใครว่าไม่สำคัญ.” เรียกใช้เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2563 จาก WWW.KRIENGSACK.COM/COMPONENTS/CONTENT/PRINT.PHP?ID_CONTENT_CATEGORY.
- ชูลีรัตน์ สมร่วง. (2553). การศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบดนตรีไทยตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- ณัฐนิช สมะจิตร. (2551). “การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์ด้วยกระบวนการวิจัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธรรมณูญ เฟื่องทอง. “วิวัฒนาการและโครงสร้างเกี่ยวกับสังคม”. เรียกใช้เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2563. จาก <http://e-learning.tapee.ac.th>
- บรรลุ ศิริพานิช. (2552). “สร้างกำลังใจให้แข็งแรง.” กรุงเทพฯ ฯ : มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- พัชรี ผลโยธิน และคณะ. (2543). “การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทยตามแนวคิดไฮสโคป.” กรุงเทพฯ ฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วรภรณ์ ปานทอง. (2548). “ผลของการเล่นิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัย.” ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). “สร้างทักษะให้ผู้เรียนพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21.” กรุงเทพฯ อักษรเจริญทัศน์.
- สายทิพย์. (2552). “ผลของการเล่นิทานก่อนนอนโดยพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมในเด็กประถมวัย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาเอกอนามัยครอบครัว.” กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

สิริมา ภิโญอนันตพงษ์. (2550). “เอกสารประกอบการเรียนวิชา ECED 201 การศึกษาปฐมวัย Early childhood Education.”หลักสูตรครุศาสตร์ศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย.

_____. (2538). “แนวคิดสู่แนวปฏิบัติปฐมวัยศึกษา”.(หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : ดวงกลม. ถ่ายเอกสาร.

สุมาลย์ พงษ์ไพบูลย์. (2552). นิทานปีทอง. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย. ปีที่ 3, ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย.2553) มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2561). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี.โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2550). “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.”กรุงเทพฯ : กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

อุไร สุมาริธรรม. รูปแบบการเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเยาวชนชนเผ่ามูเซอแดงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน.เรียกใช้เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2563.

จาก <http://special2.dusitcenter.org/plan/newsview.php?id=5881>

อุทัย หิรัญโต. “สัตว์สี่ขา”.เรียกใช้เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2563 จาก http://www.baanjomjut.com/library_3/extension1/social_animals/01.html

Bee Helen. (1975). “ Mora Development. The Developing Child London.” United States of America.

Bloom, B.S. (1964).Stability and Change in Human Characteristics. New York : JoHn Wiley and Son.

Treffinger, D.J. (2007-2008). “A New Renaissance?Preparing Productive Thinkers for Tomorrow’s World.” Creative Learning Today 15(4) : 1

Gronlund. (1959).Sociometry in the Classroom.Harper.New York JoHn Wiley and Son.

Treffinger, D.J. (2007-2008). “A New Renaissance?Preparing Productive Thinkers for Tomorrow’s World.” Creative Learning Today 15(4):1

Gronlund. (1959).Sociometry in the Classroom.Harper.New York

